

حیات

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلی باشده کی دائره

استانبول بورسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده رسم بر شنبه
اداره خانمسی داخلنده کی دائره
تلفون : ۳۶۰۷

نفسی هر برده ۱۰۰ غرو شدر .

سنه لکی بوسته ایلده ۵ لیرا .

(اجنبی ملک تار ایچین ۴ دولار) .

ایونه واعلان ایشاری ایچین استانبول پرووسته

مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشارینک مرجعی آنقره مرئودر .

هیانه دایما هیانه... دیباہ دایما چوره حیات قاتلم!...

- نیجه -

صافی : ۱۴

آنقره ، ۳ مارت ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

اجتماعی نظام

۲

نانه - آهنگ

بیوک فرهدریق ، دالامبر - d'Alembert
یازدینی ۳ یسان ۱۷۷۰ تاریخی بر مکتوبنده شویله
دیور : بر جمعیتی محافظه وادامه ایدن اک مهم عامل
افراد آراستده کی مقابل خدمتلردر . جمعیت غیر
شقیق و خود آندیش روحلردن منشل اولونجه بتون
عهد و رابطه لر جوزولور ، و اوقت اک قوتی اولانلرک
حتک حکمرما اولدینی حال طبعته رجوع ایدلش
اولور .

اجتماعی نظامک عوامل اساسیه سندن بریده
هیچ شبه یوقدر که فردلر آره سنده کی تساددر .
ایش بولونک جوق ایلری کیتدیکی بر جمعیتده فردلر ،
یکدیگرکی ایام ایدن وبرینک قیمتی دیگرینک قیمتی
ایله اولولون عضولر حاله کلیرلر . جمعیت معین
مفکوره سته آنجق افرادی آره سنده کی تسانک تولید
ایتدیکی قدرت اجتماعیه سایه سنده واصل اوله بیلر .
فردلرک مقدراق ، جمعیتک مقدراتندن آیری اوله میه جفته
نظراً شخصی رفاه و سعادت لک اولجوسی آنجق ملی
رفاه و سعادتدر . عمومی سعادت ایله فردلرک متساند
فعالیتلری ایله ممکن الحصولدر . شواله کوره فردی
فعالیتک دوغوردن دوغوریه استهداف ایتدیکی غایه
خصوصی منفعت لک تأمین اوله بیلر بولنرک محصله سی
مطلقاً منفعت عمومی بی تشکیل ایتلیدر . عصر حاضر
اجتماعیاتنک اک بیوک عهده سی یودر .

تساند حسی فردلرک اجتماعی فعالیت جبهه سته
فائد بر کیفیت اوق اعتبارله بر عقل ایشی اولدن
زیاده اراده و سجه به تعلق ایدن بر مسئله در . و بو
آنجق اوزون بر اعتیاد و تربیه نتیجه سنده تأمین
اوله بیلر . آلمان تربیه عالملرندن فرهدریق و یلهلم
فورستر ، تساند ، دیگر اندیشلک ، منفعت عمومی به
خدمت کی وطنداشلق صفتک اک مهم وصف لرنک
کولکری « وجدان » هار جاع ایدیور . سیاست ساحه سنده
یک ره آلیست و خود آندیش اولان بیوک فرهدریق
بیلر ، یوقاریده اشارت ایتدیکمز وجهله جمعیت
رابطه لرنک آنجق شقیق روحلر ایله عافظه ایدیلر .
بیله جکی اعتراف ایتکدن چکینبور . افرادی
آره سنده مقابل شفقت و محبت اولیان بر جمعیتده
اقتصادی و اجتماعی تساند تأسس ایده مز ، تساندیز
بر نظام اجتماعیتک وجودیه ده امکان اولیه جتی . ققدر .
بزه شمدی یقدر آلدیمز یا کلش تربیه نک
نتیجه سی اوله رق تسانک لزوم و اهمیتی یک آکلاشله .
مانددر . حتی آکلاشلر ققدر مکره بیلرینه سقیم
اعتیادلر تحت تأثیرنده هر بر مرک و جداننده ایجه
بر طوعامددر . حیات اجتماعیه مزده اوتدنبیری حاکم

اولان فعالیت بره نسبی ، اجتماعی اولقندن زیاده انفرادی
بر مایه تده در . هرکس کندیشی ، نهایت اک یقین
توابنی دوشونور ، هرکس کندیشی ایچون ، کندی
ثروت و رفاهی ایچون چالیشیر . حتی جوق یا کلش
بر تعلق ایله ، عمومی منفعت ضررینه تأمین اوله جتی
شخصی رفاهلره بیلر رغبت ایدیلر .

محیط اجتماعی و مکتب ، بزلی انفرادی یتشدیر مرک
خصوصنده ده عادتاً یکدیگرله سابقه ایشلردر . ذاتاً
صوک زمانلره قدر مکیشلر من ، حیات ایله علاقه سی
اولیان و حتی مداوملری حیاتدن صوغوتان واکا
یابانجی بر اقان جاسزمؤسه لردن عبارتدی . وطنداشلق
دها مکتب صره لرنده فردی رقابتلره کبریشیرلر ،
و بر برلرنک موقفیت و عدم موقفیلرکی منی بر مقیاس
ایله اولجولردی . صنفده ممتاز بر موقع صاحب اولان
طلبه بو موقعی عافظه ایچون آرقداش لرنک عدم
موقفیتندن عادتاً بمنون اولوردی . درجه اعتباری
برشیدر . سجه سی قوتی اولیان بر طلبه و یابروطنداش
اطرافنده کلرینک دوشکونلک کی کندی موقعی ایچون
معیار اتخاذ ایده بیلر . خودبین روحلر بوسورتله ده
تطمین ایدلک چاره سنی بولورلر . مکتبه تساندک ،
و آرقداش لرنک موفق اولسی ایله حصوله کله جک
عمومی ممنونیت و آهنگلک ذوقی طاعامش اوله رق
یتشه نلر ، بتون حیاتلرنده عینی سقیم اعتیادلرک
اسیری قایلرلر .

خود بینلکک تولید ایتدیکی اجتماعی مضرتلردن
اک مهمی حد و قیصاق نلقددر . حسد اوله بر آفندر که ،
صاحبی ارزو ایتدیکی شیشه نائل اوله مدینتی تقدیرده ،
وطنداش لرنک فلاکتندن بمنون اوله جتی بر درک به
دوشورور بر هیئت اجتماعیه ده بوقیل انسانلرک فضلله نی
اونک عمومی انکشاف و ترقی سته اک مهم بر مانع
تشکیل ایدر .

بر جوق ملی مصیبت و فلاکتلره دوجار اولان
بزلی تساند سازا کدن و عمومی منفعتک اهلاندن متولده
ضرر لری یک ایتی تقدیر ایده جک وضعیتده یز . بوکون
مملکتده ایکی اوچ نسل دوام ایشش ثروتلرک مقدار
نه قادر محدوددر ؟ حتی جوق ایلری به کیتکه لزوم
یوق ، اون ، اون ایکی سته اول بر جوق وطنداشلق
ضررینه اوله رق طولایلان بعض ثروتلردن بوکون
نه قالمدر ؟

بر جمعیت تشکیلی ، طاشلری یکدیگرینه استناد
ایدن بر آیده به بکزه ، بورادن بر قاچ طاش سوکوکز
دیگر لری همان کندیلکندن دوکولمکه باشلار .
بر وطنداشلق فلاکتی هپیزی آرجوق متأثر ایدر ،
فلاکت شخصی اولیویده بتون افراد ملک حیاتنه
مؤثر بولان جمعیت ، دولته عائد اولورسه اونک تولید
ایتدیکی مضر نلر آلتده بزده ایلر یز . ایشه هر شیدن
اول بو حقیقتک تربیه و تلقین طریقله وجدانلر مزده
بر طوتمش اولسی لازمدر .

شفقت و امان طایمان « مجادله حیات » بره نسبی
ملی وحدنلره منسوب اولان فردلر آره سنده موضوع
بحث اوله ماز . انسانیتک شکل حاضرینه کوره بلکه
بین الملل رقابت ساحه سنده بونی نظردفته آلتی مجبو
ریتنده یز . فقط وطنداشلق آره سنده قوت تصادم لرنه

میدان و بر مرک نتیجه اعیارله بتون بر جمعیتی ضرر دیده
ایده بیلر . قوتی ، قوتیز مفهوم لری قطعی قیمتلر
دکلددر . دونک قوتلیدی بوکون ایچون ضعیف اولایبیلر .
بوسیدن شخصلر مزه فائده لی ظن استدیکمز تصادفی
و موقت امتیازلرک تأثیراته قایلهرق منفعت عمومی بی
احال ایتیمک لازم کلیر .

قوتی بر دولت و جمعیت آنجق اجتماعی فضیلت
صاحبی اولان وطنداشلق سایه سنده وجوده کلیر .
بویله بر جمعیتده فردلر یکدیگرینک اثرخی ، فعالیتی
آعام ایله جکی ایچون عمومی بر آهنگ حکمرما اولور .
جمعیت مؤثر اولیان - بالطبع ایلیک جبهه سندن -
وطنداشلق اجتماعی قیمتلری یوقدر . ولتر ، انگلیز
حیات اجتماعیه سنی تدقیق ایتدکدن سوکره یازمش
اولدینی Lettres philosophiques عنوانی اثرنده
بو جیتی نه قادر کوزل ایضاح ایدیور ؟ بو موضوعه
دائر اولان بر قاچ سطری نقل ایده لم : « فضیلت
یقینه ایلیک ایتکدر . . سن قناعتکار ایسه ک بکانه ؟
بو آتی سنک عافیتده بر دوام اولق ایچون رعایت
ایتدیکیک بر حفظ الصحه قاعده سیدر . بوندن ناشی سنی
تبریک ایدرم ، سن ایمان و امید صاحبیک ، بونک
ایچون سنی دها زیاده تبریک ایدرم ، چونکه اونلر
سکا ابدی سعادت تأمین ایده جکلدر . سنک دینی
فضیللرک بر بخشایش ایتددر . نفسکه عائد فضیللر ایسه
حیاتکی سوق و اداره ایدن مقبول خصلتلردر . فقط
یقینک نقطه نظرندن بونلر فضائلدن معدود دکلددر .
عجابه منسلر مزه فائده لی اوله جتی دیگر فضیللر یوقیدر ؟
بز جمعیت ایچنده یاشایورز . شواله آنجق
جمعیت ایچون ای اولان برشی حقیقت حاله بزم
ایچون ده ایدی . بر تارک دنیا زهد و قناعت صاحبی
اولایبیلر ، نجه اوغریز بر انساندر . فقط دیگر انسانلره
فائده بخش خبری بر ایش یا پادشاه اوکا فضیللرک
دیه مم . او یالکز باشنه قالدجه نه ایلیک ، نه ده فنانق
یا یار . . بزم ایچون اونک بر قیمتی یوقدر . انسانی
فضیلت ای عمللرک مبادله سنده در . بومبادله اشتراک
ایتمه نک جمعیتده بری یوقدر . »

بشرینک بوکونکی وضعیتده ملی وحدنلر باشلی
باشنه بر عامیت اقتصادیه تأسیس ایتک مجبوریتنده درلر .
بونک ایچون ملی اقتصاد ساحه سنده استحصال شعبه لرنک
یکدیگرکی ایام ایده جک صورته انکشاف لازمدر .
فردلرده بوشبه لردن هر برینک استلزام ایتدیکی نسبت
دائرة سنده مختلف فعالیت ساحه لرنه انساب ایده .
جکلدر . بویله اولیویده فردلر یالکز شخصی ارزو
ویا تصادف سائقه سیله مسلک لرنی انتخاب ایدر لره
جمیتک اقتصادی و بالتیجه عمومی حیاتنده بر بحران
حاصل اولور . آوروپا مملکتلرنده بو مسئله به بیوک
براهمیت عطف ایدلکده در . بالخاصه آلمانیا ده مالک
تحصیلی اکمال ایتدکدن سوکره حیات آلتق مجبوریتنده
اولان کنج لری فطری و کسبی قابلیت لرنه و مملکتک
عمومی احتیاجنه کوره انتخاب ایده جکلری مسلک لر
حقنده تنویر ایدن استشاره دائرة لری وارددر . بونلر
عینی زمانده ایش و ایشچی بولونسی خصوصنده
متوسط خدمتی کورورلر . حرب عمومینک تأثیرله
اجتماعی موازنه دها زیاده بوزولش اولدیفندن آلمانلر

فنی بحث

حرارتک طبیعت و ماهیتی

طبیعتده موجود بولان اشکال قدرت میانده بالعوم حادثات طبیعی و حیات اوزرنده اک زیاده عامل و مؤثر اولان حرارت اسکی زمانلردن بری فیلسوفلرک نظردقتی جلب اغش و مختلف فرضیهلرک موضوعنی تشکیل ایشدر. بالآخره فیزیک و کیمیا عالمی دخی حرارتک ماهیتی حقنده نظریلر سرد اغشدر. بو مقالهده فیزیک آر جوق مدون بر فن حالی آلدینی تاریخلردن اعتباراً بگونه قادر بو نظریهلرک تکامل وادینده تعقیب ایلدکلی سیری خلاصه موضوع بحث ایده جکیز.

قالوریک مذهبی. — ۱ بر جوق حالاتده وازجله قالوریمتری ده حادثاتک صورت جریانی حرارتی ضیاع و قازانچ بولتمسزین برغروب اجسامدن دیکرینه کچور کبی کوسترمکده؛ حرارت، عادتاً برقابدن دیکرینه اقطاریلان بر مایع حالی عرض ایتکدهدر. بو سبدن حرارتی، یک طبیعی اولارق، بر مایه بکزه تمک فکری دوغمش و بو فکر بوتون اون سکزنجی عصر طرفنده هیچ برخافته اوغرامایهرق قبول اولنان بر نظریه قوتی اکنتاب ایش ایدی. بو نظریهده حرارت وزن و تحریب ایدیلیمین و قالوریک Calorique تسمیه اولنان برسیاله اسمثال ایدیلوردی، بونک بر جسمده کی مقدارینک تزیاید ویا تناقصنک بو جسمک سخونتی تزیاید ویا تنقیص ایتدیکی قبول اولنیوردی. جسملرک صلب حالندن مایع وغاز یکسی کی حالی تحولاتی دخی قالوریکک ماده ایل امتزاج ایتنه و مادهدن آیرالسنه عطف اولنیوردی. ذوبان و بخر ائاسنده منبع حرارت طرفندن و برین قالوریک جسمک ترکیبده داخل سوک زمانلرده بومسک انتخابی استشاره سنی تالی و عالی مکتب مآذولترینه وایشسز قالان ضابطانه قادر تمیل اغشدر.

بزده بونوع تشکیلات اولدینی ایچون حیاته آتلق عرفه سنده بولنان کنجیلر و اولنرک و لیلری نه مشکل دقیقه لر کچیر لر؟ حتی بیو بر امید ایله آوروپا به اکمال تحصیل کیدوب هر هانکی بر شعبه اختصاص الله ایتدکن سوکره مملکنه عوت دایدنجه اونک ساحه تطبیقی بوله میان کنجیلر نه قدر جوقدر؟ و بونلرک دوچار اولدینی سقوط خیال نه بویکدر؟ حیات اجتماعی و اقتصادیده بر موازنه و آهنک تأسیسی ایچون و طنداشلق تربیه سی ایله برابر مسلکی تربیه و نظامده بویک بر اهیت عطف ایدلسی و دولت اورغانلرینک بونلر ایله مشغول اولسی لازمدر. نظام اجتماعی نقطه نظرندن، جمیع حیاته مؤثر اولان قوت و فعالیتلرک متساند و یکدیگرینی انعام ایده جک صورتده آهنکدار اولسی قطعی بر ضرورتدر.

ذکی مسعود

اولارق ظاهرأ غائب اولیور، خفی بر حاله کلپور تلقی اولنیوردی. تمیع و تمسب ائاسنده ایسه بخر و ذوبان ائاسنده جسمک ترکیبده داخل اولان قالوریکک تحلل نتیجه سنده حال سربستی به افراغ اولدینی قبول اولنیوردی.

دیکر طرفندن آلمان فیزیک شناسی ستاهل طرفندن تأسیس ایدیلن فلوریزیتیک نظریه سی ده (قالوریک) ه یقین بر قرابت عرض ایدن بر سیال تصور ایده رک معلوم اولان حادثه لردن بر جوغنی کندی اطرافنده طویلایمه چالیشیوردی. بو نظریه به کوره قابل احتراق بولنان جسملر فلوریزیتیک نامنی آلان بر روحی حای بولنیوردی. بو روح احتراق ائاسنده انتشار ایدیور، قبول اولنیور ی؛ معدنلرده دخی بولنیور و معدنلر تخنین اولدق لری زمان اوچارق کریده بویکون حمض معدنی تسمیه ایتدی کیمز کلس معدنی بر اقیوردی. بویکونلر اکلس معدنیلر فلوریزیتیکدن محروم معدنلردن عبارت ایدی. بویکلس معدنیلرک فلوریزیتیک اعتباریه زنکین بولنان کومورکی بر جسم ایله برابر قیالی قایده تسخینلری نتیجه سنده اولجه غائب اغش بولندقلری فلوریزیتیک تکرار اخذ ایده رک منشأ لری بولنان معدن حاله عودت ایتدکلی دخی قبول اولنیوردی. ستاهل بوسورتله اوزون زماندن بری استخراج معادنده مشاهده اولتمده بولنان حادثاتی ایضاح ایتدیکی قناعتده ایدی.

لاووازیه نک تخریاتنده اله ایتدیکی لاموت نتایجله فلوریزیتیک مذهبی یقینلشد: لاووازیه، قابل احتراق جسملرله معدنلرک یاندقلری و یا تسخین ایلدکلی زمان کندی ترکیبلرنده بولنان بر عنصری غائب ایده جک برده بالعکس بکی بر عنصر قازاندقلری یعنی هوانک مولدالمحوضه سیله برلشدکلری اثبات اغشدی.

هنی وجهله قاربون کلس معدنی معدن حاله ارجاع ایتدیکی زمان کلس معدنی به فلوریزیتیک و بره جک برده بالعکس بوندن مولدالمحوضه آلاق بلامه قاربون غازینی تشکیل ایلدی کینی دخی کوسترمش ایدی.

۲. — قالوریکک غیر قابل اعما بولندینی قبول ایتک بر جسمده موجود بولنان مقدارینک، جسمک معروض قالدینی استعمالر نه اولورسه اولسون بوجسم بدایتده کی حاله عودت ایتدیکی زمان، عینی قیمتی آلاجنقی قبول ایتک دیمکدر. اون سکزنجی عصرده اساس ماهیتی حائر تلقی اولنان بو خاصه نک سحتندن هیچ کیمسه شبهه ایتیوردی. مع مایه بونک عدم سحتی کوسترمکه کفایت ایده بیله جک بر طاقم واقعه لرده معلوم بولنیوردی. بونلر میاننده اک قوتلی بر دلیل تشکیل ایده فی مونیخ دوکوم خانه سنده طویج طوب ناملولرینک طور ناده ده لینه سنده مشاهده و رومفورد Rumford طرفندن اولجولون عظیم مقدارده کی حرارت ایدی. فقط اوزمانکی فیزیک شناسلر بو حادثه ده میخانیک ایشک حرارته انقلابی کوره جک برده بونی کندی قناعتلرینه کوره ایضاحه چالیشملردی.

عالملرده دیکر انسانلر کی تعامله باغی درلر، تلقیلری قویلاقله دیکشدره منزل؛ کندیلر نتیجه قیمتی اولان نظریه لری ایله تعارض ایدن بکی بر واقعه فارشینده بولندقلری زمان ایلک ایشلری، تجربه

ایلله متوافق بر حاله کتیرمک اوزره موجود نظریه لر اوزرنده پایلاجق تعدیلاتی آرامق اولور.

طوب ناملولرینک ده لینه سنده انتشار ایدن عظیم مقدارده کی حرارته باقارق بونده میخانیک ایشک حرارته انقلابی آراوب بولاجق برده رومفوردک معاصرلری طور نادن چقان طویج طالاشلرینک حرارت مخصوصه سنی کتله حالنده کی طویجک حرارت مخصوصه سندن کوچوک فرض ایتکی ترجیح ایتدیلر. بوفرض داخنده طویج طالاشلری مساوی وزنده و کتله حالنده کی طویجده موجود بویک بیله جک حرارتی محافظه ایده میه جکلرندن بر قسم حرارت محسوس بر حاله کلارک بو خرده لری تخنین ایده جکدر دیدیلر. اساساً دلک دخی جسمدن بر طاقم ذره لرک آیرالسیله مترقی بولندیفندن بوراده دخی محسوس حرارتک ظهور ایتسی طبیعی درینور و بوترز تفسیر هر حاله تمیل ایدیلوردی. غازلرک صقیشد بر سیله سخو. نترلرک ترفعه کلنجه بونی ایضاح ایتک ایچونده غازلرک سعه حروریه سنک جملری ایل برلکده کوچولدیکی قبول ایدیورلردی. فقط هر شیشک ایضاح ایش بولندینی بر زمانده رومفورد دلکک حرارت حصوله کتیردیکی کوسترمکه قالمش کتله حالنده کی طویج ایل طالاش حالنده کی طویجک حرارت مخصوصه لری اولجه رک بونلرک آراسنده بر فرق بولندینی اثبات اغشدی.

دای DAVY نک دیکر بر تجربه سی دخی قالوریکک غیر قابل اعما بولندینی نظریه سیله قویلاقله قابل تألیف کورونیوردی: مشهور انکلیز کیمیا عالی ایکی بوز پارجه سنک بر بریله دلککک آریه لری انتاج ایتدیکی کورمشدی. صویک حرارت مخصوصه سی بوزک حرارت مخصوصه سندن بویک بولناسی دولایسیله بوزک ذوبان ایچون لازم کلن حرارتک حصول دلک ایدیلن جسملر ایل دلکک محصول اولان جسمک حرارت مخصوصه لری پینده کی فرقه عطف اولنه مازدی. بونکله برابر رومفورد ایله داوینک تجربه لری کافی درجه ده نظردقتی جلب ایتکسزین اونوتولدیلر. وفیزیک شناسلرک قالوریکک تحفظی بره نسبه اولان اعانلری (سه غن) و (مایه) ه کلنجه به قدر غیر متزلزل قالدی.

«حرارتک طاقت حرکیه سنه دائر ملاحظات» نده قارنو ایلک دفعه اولارق، کندی نامنه اولمز بر شهرت اضافه ایدن، برنسیپی افاده ایدیوردی. غریبدرکه قارنو دخی قالوریکک غیر قابل اعما بولندینی قبول ایدیوردی. فقط قارنونک حرارت حقنده کی فکرلری یواش یواش دیکشدی: ۱۸۷۸ تاریخنده نشر ایدیلن کندی یازیسیله یازیلش نوتلر کوستریرکه قارنو حیانتک سوکلرینه دوغرو حرارت ایل ایش آراسنده کی معادلتی قبول ایدیوردی. قارنو بونوتلرده: «حرارت طاقت حرکیه دن ودها دوغریشی شکلی دیکشدرمش بر حرکتدن باشقه برشی دکدر؛ حرارت اجسامک احزاسنک حرکتدن عبارتدر. هر نرده ده طاقت حرکیه نک محو اولدینی کوریلورسه محو اولان طاقت حرکیه ایله متناسب بر مقدارده حرارتک حصول دخی کوریلور. بالمقابل هر نرده حرارتک محو اولدینی